

EKE-túra

Vasárnap, az Erdélyi Kárpát-Egyesület Gutin osztálya, a Szatárnémeti Természetjárókkal közösen szalonnasütéssel egybekötött kirándulást szervez a Diósrétre. **Találkozás 10 órakor** a klastromréti szobornál.

Segítse téglajegy vásárlásával a Teleki Magyar Ház részleges felújítását!

Megkezdött a Teleki Magyar Ház által a hajdani Teleki-kúria részleges felújítása érdekében kibocsátott téglajegyek árusítása. Az elmúlt pár napban már több téglajegy is gazdára talált, összesen 1050 lej értékben. A Dombicsalád bronz, Balogh György családja és egy névtelen adományozó ezüst, Vánk Sándor ny. pedagógus arany, Kása Dávid szobrászművész pedig gyémánt téglajegy vásárlásával támogatta a kezdeményezést. Utóbbi egy nagyon szép márványszobrot is a Teleki Magyar Ház javára ajánlotta, akárcsak Bitay Zoltán, Dudás Gyula, Kovács Bertalan, Szántó Andreász, Gyri Kinga, Kondrák Matyikó Margit nagybányai festművészek, Dinyés László budapesti szobrászművész, valamint Vassy Erzsébet nagyváradi és Debrei Éva karácsondi (Magyarország) festművészek, akik egy (vagy több) alkotásukat kínálták a majdani sorsolás céljaira.

A felajánlott képművészetek rövidesen a Teleki Magyar Házban is megtekinthetők lesznek. Az sz folyamán valószínűleg kis kamarakiállítás keretében fogjuk bemutatni a nemes célú adakozásra szánt alkotásokat, amelyeket a téglajegy birtokosai között fogunk – egy későbbi időpontban – ki-sorsolni.

A téglajegyeket 10 LEJES (egyszerű téglajegy), 50 LEJES (bronz), 100 lejes (25 euró/ezüst), 300 LEJES (75 euró/arany) és 500 LEJES (125 euró/gyémánt) címletekben lehet megvásárolni.

A szerdán megkezdett munkálatok elvégzését a Bethlen Gábor Alap és az Emberi Erőforrások (folyt. a 2. oldalon)

Nagybányai olvasóink figyelmébe!

Amennyiben szeretné, hogy lapunk biztosan és időben eljusson önhöz, fizessen el a Niv Curier Kft.-nél, V. Lucaciu utca, 100. szám, tel.: 0262211266, 0754-918990.

Vadlilium (Deák László felvétele)

F tér Fesztivál 2014.

Nagybányai Magyar Napok – szeptember 19-21.

A 2014-es F tér Fesztivál szervezői szeretettel várják Nagybanya és a környék magyarságát, szeptember 19-21-én Nagybanya történelmi terére. **Legyünk ismét együtt, szórakozzunk együtt.**

Civil mozgalom és az önkéntesség jegyében nagybányai civil szervezetek képviselői több hónapos munka után szeptemberben kilencedik alkalommal is megszervezik a közkezdelt F tér Fesztivált. A nagybányai üzletemberek, cégek és magánszemélyek által lelkesen támogatott rendezvénysorozat idén is sok meglepetéssel, szórakoztató kulturális programmal várja Nagybanya magyarságának apraját nagyját. A szervezők idén is bevonulást terveznek a térre, amellyel a színészet, a forgatógép és a látványt szeretnék hangsúlyozni – valamint a tér megtöltését érzékeltetni.

2006-ban a F tér Fesztivál mint Nagybányai Ifjúsági Napok indult újjá, majd 2008-tól a szervezők úgy döntöttek, hogy szinte minden korosztályt érdemes megszólítani, hiszen a magyarság legnagyobb kültéri szórakoztató és kulturális rendezvénysorozatáról van szó.

A közösségépítés és a minél átfogóbb és nagyobb részvétel céljából 2010-ben intézményesedett a szervezés és létrejött a F tér Fesztivál Egyesület. Ezután is a szervező csapat a helyi civil szervezetek, csoportok képviselőiből állt össze, a mozgalmi jelleget megtartva az önkéntesség és a minőségi szórakoztatás

elve alapján. 2012-től már Nagybányai Magyar Napok címszó alatt is zajlik a rendezvény, ezzel is jelezve jellegét, rendeltetését.

További részletek a következő időszerzőkben. Addig is ne feledjék, szeptember 19-21-én jó lesz itthon maradni, vagy haza látogatni, hiszen ezen három nap alatt „Miénk itt a tér”!

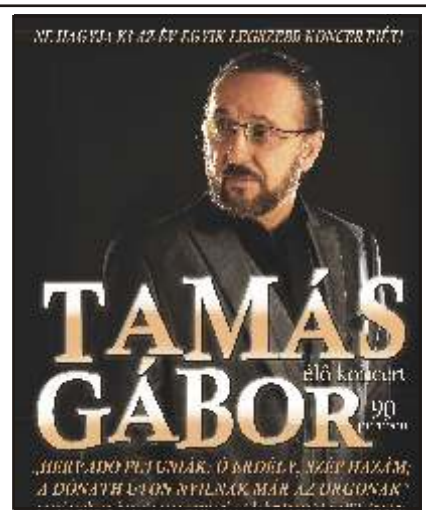
Ne hagyja ki az év egyik legszebb koncertjét!

Színérváraljai Városnapok 2014. július 13., este 8 óra

Tamás Gábor él koncert 90 percben

„Hervadó petúniák”, „Ó Erdély, szép hazám”, „A Dónáth úton nyílnak már az orgonák”... és még sok-sok ismert és népszerű dal. A helyszínen CD és DVD árusítás is lesz.

Szeretettel várunk mindenkit a Kisvárosi terén sorra kerülő ingyenes koncertre!

Röviden

Magyarul is kérhetnek jogorvoslatot az állampolgárok Romániában

Anyanyelvükön is kérhetnek jogorvoslatot az ombudsmantól Romániában a magyarok, ha számarányuk egy közigazgatási egységben meghaladja a 20 százalékot – közölte szerdán Markó Attila, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség parlamenti képviselője.

A képviselő emlékeztetett, hogy a kormány rendelete értelmében az ombudsmanni intézmény területi irodáiban a kétnyelvű segítséget is biztosítani kell az ügyfelfogadásnál ott, ahol az említett lakossági számarány ezt megköveteli.

1,8 millió euróért kelt el egy Kolozsváron tanuló, nagybányai születésű mvész festménye

1,43 millió angol fontot, azaz közel 1,8 millió eurót fizettek a Kolozsváron tanuló Adrian Ghenie festményéért Londonban, a Sotheby's aukciós ház szervezte licitálás során.

A művész The Fake Rothko című festményét négyszer annyira értékelték, mint amennyire a szakértők felértékelték. „Ezt nem tudod egy cséttel megfesteni. Mind ez csakis egy baleset eredménye. Az egész egy baleset.” – nyilatkozta Ghenie a The Independentnek. A nagybányai születésű Ghenie a kolozsvári Mvészeti és Formatervezési Egyetemen szerzett diplomát 2001-ben.

Első egyéni tárlatát a több társával közösen alapított kolozsvári Plan B galériában tartotta 2006-ban. Azóta festményeivel bejárta a világot: Berlinben, Zürichben, Los Angelesben, Londonban, Antwerpenben és Bukarestben voltak egyéni tárlatai.

(Az erdely.ma nyomán)

Egyházi hírek

* A nagybányai Evangélikus-Lutheránus Egyházközség minden csütörtökön 18 órakor és vasárnap 10 órakor, a szokásos időpontban tartja istentiszteleteit, melyekre mindekit nagy szeretettel várunk.

* Ugyanitt kötött házasságot Dr. Bachner János, Bachner János és Bachner Györgyi fia és Ramos Cordeiro Sarah Regina Braziliából. Tanúként Szilágyi Péter és Bea, valamint Ramos Cordeiro Nara és Brian Michalski voltak jelen. Isten áldása legyen e megkötött házasságon!

Bunda Csilla Annamária

Szót kér az Olvasó:

Egy mondat, más olvasatban

Lukács így indítja evangéliumát az első fejezet harmadik versében: „Tetszék énnekem is, ki eleit fogva mindennek szorgalmasan végére jártam, hogy azokról rend szerint írjak...” Lukács nem újságíró volt, hanem orvos. Mégis tudta, a leírt szónak, gondolatnak súlya van, hitelét a tényeség, az igazmondás adja. Ezért szorgalmasan utánajárt minden apró részletnek, hogy „tudósítása” minél hitelesebb legyen.

Nos, mindezeket azért jegyzem meg bevezetőként, mert a BÚSz múltbeli számában T. A. tollából megjelent apahegyi tudósítás tartalmaz egy olyan megállapítást, mely nélkülözni a fenti szempontot, s t, egyenesen kegyeleltéért és hiteltelen.

Az ominózus mondat így hangzik: „Ez a kis közösség is talán már rég elsorvadt volna, ha a gondviselés nem vezérel oda egy olyan fiatal lelkész házaspárt, mint Bogyai Árpád és felesége, Gizella asszony...” Az enyhén szólva nem körültekintően megfogalmazás azokra nézve bántó, akik igenis tettek a múltban is, hogy az akkor alig 200 lelket számláló református magyar közösség ne „sorvadjon”

el. Egyházmegyénk espereseként értékelem Bogyai tiszteletes és felesége munkáját gyülekezetében. De nagyra értékelem néhai Szilágyi István lelképásztor templom- és parókiaépítélszántását is. Vele együtt már sokan porba hanyatlottak azok közül, akik az ateista-kommunista rendszerben téglát téglára téve, nem „kijárt pénzeket”, vagy külföldi segélyekben, hanem saját verítékükből építettek templomot. Nem a „sorvadásra” gondoltak, hanem ellenszélben is költött gondolat lelkesítetteket:

„... emeljük hát a megkezdett falat!
Ha szent a cél, érte szent a munka.
Egytégylát, testvér! - nem leszünk magunkra.
Ne félj, segít társkéz még akad.
S ha mi kihullunk, jönnek majd az újak.
de a falaknak n ni kell tovább,
amíg tet s templomná tornyosulnak.
Mert a Nagyépít, kinek hatalma
e világ csillagboltú templomát
fölepipette, is ezt akarja.”

A Szilágyi Istvánt követő szolgatársak - Keresztes Nagy Imre, Bak László - bizonyára szintén azon járadoztak, hogy a maroknyi apahegyi magyarság ne t njön el. Lehet nem látványos módszerekkel, de Isten Igéje megtartó erejének hirdetésével mindenképpen.

Ez tehát a másik olvasata egy nem éppen szerencsés megfogalmazott mondatnak!

Varga Károly

Olvassuk tovább...

Mindjárt az elején leszögezem: ha falhoz állított mondatommal bárkit is megsértettem - persze, akaratomon kívül - ezúton kérek t le elnézést. Mégis azt gondolom, néha már a kákán is csomót keresünk.

Az ominózus mondat megfogalmazása lehet, hogy nem éppen szerencsés, viszont csak egy olvasat szándékával íródott. Igaz, bármit ki és félre lehet magyarázni, ha eltökélten mást szeretnénk

kihámozni a szavakból, mint amit valójában, emberi szándék szerint mondani akarnak. Nem a tisztelt el dök - akiket magam is nagyra tartok - munkáját becsültem, hanem a jelenlegi tiszteletes tevékenységét dicsértem. Dicsértem, mert megérdemli a dicséretet.

Sajnos nem példa nélküli az olyan eset, amikor a maguk elefántcsonttornyába zárkózott lelki vezetők miatt igenis sorvadnak bizonyos erdélyi kisközségek. Apahegy ilyen szempontból szerencsés - ezt kívántam hangsúlyozni.

Ami a „kijárt pénzeket” illeti, nem értem, mi a gond ezzel? Inkább örülni kellene, hiszen ma már senki sem kérdezi meg: ugyan, kérlek, ne adjak egy kevés pénzt nektek templomfelújításra? Igenis tenni kell azért, hogy pénz álljon a házhoz, nem kis munka hozzájutni egy adott támogatási összeghez. S hogy ez Apahegyen sikerült, az nem kis mértékben az ottani lelki vezetőknek is köszönhető.

Köszönöm észrevételeit, a tanulságokat leszámítva, az érintettek pedig ismételt bocsánatot kérek, amennyiben akaratomon kívül netán megbántottam t ket!

Maradok továbbra is tisztelettel:

Tamási Attila

Lapunk támogatása céljából hoztuk létre a Pro Genius Egyesületet, melynek számlaszámai:

OTP Bank Románia, OTPVROBU RO73 OTPV 3500 0008 0625 HU01
OTP Bank Románia, OTPVROBU RO83 OTPV 3500 0008 0625 US01
OTP Bank Románia, OTPVROBU RO26 OTPV 3500 0008 0625 EU01

Lakberendezési és bútorkiegészítő elemek és vasalatok beszerzésével és forgalmazásával foglalkozó CRESENT kereskedelmi vállalat (Nagybánya, Vasile Luccaciu utca, 163. szám) állást hirdet asztalos munkára.

Munkaköri leírás:

* MDF-ből készült bútorfrontok kivitelezése

Feltételek:

* Kézügyesség, min ségi munkára való törekvés

* Asztalosi végzettség

Az önéletrajzokat és ajánlóleveleket eljuttathatják hozzánk faxon - 0262-217491 -, e-mailben - henrietta@cresent.ro -, vagy személyesen letehetik a titkárságon legkés bb 2014. július 11-ig.

Csak a kiválasztott személyeket értesítjük.

Segítse téglajegy vásárlásával a Teleki Magyar Ház részleges felújítását!

(folytatás az első oldalról) Minisztériuma több mint 5 millió forintos támogatása is segíti, mindez azonban csak a kisebbik épület - a hajdani cselédsor, gróf Teleki Sándor egykori lakosztálya - felújításának és a nagyobbik épület tető szerkezetének felújítására elegendő (sz. kösen), a nagyobbik f homlokzat megújítását, valamint a tervezett vízvezeték kiépítését nem teszi lehetővé. A jelenleg rendelkezésre álló anyagi háttérből az udvari fronton esedékes javításokra sem futja.

Összehasonlításképpen egy arany téglajegy (300 lej) megvásárlása hozzávetőlegesen 1 négyzetméter homlokzat helyreállítását teszi lehetővé. Támogatónk nevét a Teleki Magyar Ház honlapján is feltüntetjük, az ezüst, arany és gyémánt téglajegyek vásárlóinak ne-

vét pedig (hozzájárulásuk esetén) az épület falán elhelyezésre kerül köszönetnyilvánítást is megörökítjük!

További részletek, információk a Ház irodájában!

KÖSZÖNJÜK
TÁMOGATÁSUKAT!

Új Szó
Bányavidéki
Kiadja a GENIUS Kft. Nagybánya

Igazgató:	Soltz Anna
Főszerkesztő:	Szilveszter Mária
Főmunkatársak:	Dávid Lajos Deák László Simori Sándor Tamási Attila
Számítógépes tördelés:	Deák László, Dávid Lajos, Tamási Attila
Nyomdai kivitelezés:	Bauer Artúr, Szabó Angéla

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
430143 Nagybánya
Báii u. 3. sz.
Tel/fax. 00(40)262-218.204
www.nagybanya.ro/uj_szo.php
e-mail: banyavidelkijso@gmail.com

RMDSZ
TÁMOGATÓ AZ RMDSZ ÉS A KOMMUNISTÁK ALÁRTÁNYAI

BETHLEN GÁBOR
Alap

Előfizetés a postahivatalokban és a lapkézbesítőknél - 40020 -
Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza.
Az aláírt cikkek mondanivalója nem feltétlenül egyezik a szerkesztőség véleményével, és a szerző viseli értük a felelősséget.
A szerkesztőség fenntartja az írások szellemét és tartalmát nem érintő rövidítések jogát.
- ISSN 1221-0056 -

Készült a GENIUS Nyomdában

MMG Kft.
Hera u. 10. sz., tel. 0262/218021,
218072, 0720530066.
e-mail: mmgbaiamarc@yahoo.com

TERVEZ ÉS KIVITELEZ:

- Gáz, fűtés és vízszelvényi rendszereket.
- Vízellátási és szennyvízelvezető rendszereket.

GYÁRT ÉS FORGALMAZ:

- Polietilén-acetilámmennel írték, gáz, víz és szennyvízelvezető hálózatoknak.
- Tipizált polietilén gázvezetékcsatlakozások - RISER
- MMG típusú gázszabályozó - mérő állomások, kistárolókat használatra.
- KHS típusú gázszabályozók, 10-200 köbméter közötti szabályozótartományval
- GÁZGÉP típusú, kompakt gázszabályozó - mérő állomások, nagyfogyasztó használatra.
- PAKOT.E típusú, földgázzal működő, vüriáscsa és földgáz sugárzó hőszigetelők.

Év végi visszatekint

a Németh László Elméleti Líceum diákjainak eredményeire

DÍJAZOTTAK:

V. osztály:

I. díj: Axinte Patrick – 9,75

II. díj: Mánc Róbert – 9,72

III. díj: Brassai Márk – 9,62

Dicséret: Kádár Richárd – 9,43

VI. osztály:

I. díj: Balogh Ádám és Gyarmathy Csaba – 9,85

II. díj: Mezey Kinga Noémi – 9,61

III. díj: Strenger Erika – 9,58

Dicséret: Bencze-Kádár Berta Ilona – 9,55

VII. osztály:

I. díj: Korponay Kata és Traxler Roland – 9,91

II. díj: Orzac Paula Réka – 9,89

III. díj: Farczki Dóra – 9,62

Dicséret: Halász Adrienn – 9,60

VIII. osztály:

I. díj: Mares Hanna és Dragomir Norbert – 10

II. díj: Halász Cynthia és Kaszta Brigitta – 9,89

III. díj: Mezey Izabella és Rappos Imola – 9,76

Dicséret: Oravec Csongor – 9,46

IX. A osztály:

I. díj: Sárga Angéla – 9,94

II. díj: Komlósi Róbert – 9,55

III. díj: Pelok Kristóf – 9,50

Dicséret: Demeter Hanna és Főris Andrea – 9,41

IX. B osztály:

I. díj: Mastan Lorena – 9,97

II. díj: Tasnádi Kincs – 9,83

III. díj: Tar Karola – 9,80

Dicséret: Koncsárd Tünde – 9,52

IX. C osztály:

I. díj: Lapohos Réka – 9,77

II. díj: Seb k Kata – 9,72

III. díj: Kirchmayer Ingrid – 9,30

Dicséret: Misner Anita – 9,16

X. A-B osztály:

I. díj: Moldován Balázs – 9,92

II. díj: Dézsi Imola – 9,84

III. díj: Haidu Annamária – 9,81

Dicséret: Mór Zsejke – 9,76

X. C osztály:

I. díj: Raikó Kinga Andrea és Koncsárd Balázs – 9,97

II. díj: Fodor Orsolya – 9,71

III. díj: Bencze Nikoletta – 9,60

Dicséret: Turuczko Beáta – 9,55

XI. A osztály:

I. díj: Gyarmathy Tímea – 10

II. díj: Ciople László – 9,93

III. díj: Zaváczki Péter – 9,73

Dicséret: Gotha Gúntter – 9,60

XI. B osztály:

I. díj: Sándor Tünde Irénke – 9,89

II. díj: Domokos Tünde – 9,76

III. díj: Virágh Eszter – 9,66

Dicséret: György Enik – 9,60

XI. C osztály:

I. díj: Mihály Kriszta – 9,94

II. díj: Orzac Lilla és Asztalos Veronka Őrsike – 9,92

III. díj: Markó Botond – 9,84
Dicséret: Brettschneider Petra és Csáki Dalma – 9,76

XII. A osztály:

I. díj: Kálmán Noémi – 9,89

II. díj: Czol László – 9,30

III. díj: Bak Eszter – 9,28

Dicséret: Kolozsvári Miklós – 9,26

XII. B osztály:

I. díj: Kirchmaier Ádám – 10

II. díj: Schmidt Simona – 9,96

III. díj: Cseh Henrietta Ingrid és Gyalai Beatrice – 9,93

Dicséret: Demeter Kinga – 9,86

XII. C osztály:

I. díj: Mánc Csilla – 9,65

II. díj: Balogh Evelin és Vaida Andrea Szidónia – 9,52

III. díj: Veres Edgár – 9,26

Dicséret: Konyárdi Rita – 9,18

- folytatás a következő lapszámban -

Beteltek az EU Tábor helyei!

„Egy hét leforgása alatt az EU Tábor elérte maximális kapacitását, így honlapunkon le kellett állítanunk a jelentkezést. 240 résztvevője lesz a tábornak, a meghívottakkal, a sajtó képviselivel és a szervezőkkel együtt összesen 350 személy tölti meg élettel a helyszínt” – jelentette be Jakab Adorján MIÉRT elnökhelyettes, a rendezvény fő szervezője július 1-én.

„Június 24-én hirdettük meg, hogy a Magyar Ifjúsági Értékeket, az RMDSZ Főtitkársága, a Kós Károly Akadémia Alapítvány és a Sapientia EMTE kolozsvári karának szervezésében tizenegyedik alkalommal kerül sor az EU Táborra július 8-13. között Marosfőn, és már június 27-én sátorhelyekre kellett szorítanunk a jelentkezési lehetőségeket” – emelte ki a Jakab Adorján.

Oltott, ivartalanított kutyák gazdákat keresnek. Kicsik és nagyok, barnák, feketék, tarkák és borzók a Vidám Kóbor ebek otthonában várják, hogy jó emberek OTTHONUKBA fogadják őket.

Infó: 0771 747 534, vagy a „Voluntari Salva i Animalele, Baia Mare” facebook oldalon.

A nagybányai RMDSZ-nél

FEHER MIKLÓS ügyvéd tart jogtanácsadást. Az érdeklődőket minden

kedden 15.00-16.00 óra között várjuk a nagybányai RMDSZ-székházba.

Fekete fels bányai júliusi vasárnap 1954-ben

1954. július 4-én, egy felhős, enyhe vasárnap délután elnéptelenedtek a fels bányai utcák. A város apraja-nagyja rádiókészülékek vagy a vezetékeshálózat hangszórói elhelyezték, hogy a Svájcban megrendezett labdarúgó világbajnokság döntőjének a közvetítését hallgassa.

Már a döntő előtti hetekben, a csoportmérkőzés során mindenkit hatalmába kerített a labdarúgás láza. Még az asszonyok is abbahagyták a pletykálkodást, és félték a magyar csapat győzelmét a szélgettek.

Még nem ért véget a tartományi labdarúgó bajnokság, amikor az egyik csoportmérkőzésen Magyarország az NSZK-val (Nyugat-Németországgal) játszott. A fels bányai labdarúgó pályán és a lelátó mellett hangszórókat állítottak fel, hogy a szurkolók nem-

csak a helyi csapat mérkőzését nézhessék, hanem a 8-3-as magyar győzelemmel végződött mérkőzést is hallgathassák.

A döntőben a magyar aranycsapat ismét a nyugat-németekkel mérte össze az erejét. Bizakodva vártuk ezt a mérkőzést, hiszen a vereséget elképzelhetetlennek tartottuk. Egyesek már előre ittak a medvebérére, és már a közvetítés előtti órákban koccintgatva ünnepelték a győzelmet.

Amikor Szepesi György, a felejthetetlen sportriporter az örömmel mámorosan kiáltotta a mikrofonba a második magyar gólt, városkánkban a rádiók felcsillant hangjától zörögtek az ablakok. A gól után felvettem az ünnepi ruhámat, hogy a győzelem után azonnal egy kocsmába siessék.

Nemsokára következett a hidegzuhany. A németek egyenlítették, majd a csúszós pályán a befejezés előtt hat perccel Rahn beléte a németek aranyát érő gólját.

Városkánkban a mérkőzés után néhány percig siri csend uralkodott. Én úgy álltam a rádió mellett, mint egy sóbálgány, majd a fűszőrtérbe rohantam, és a kétségbeesést elvakulva összetörtem egy régi, rozoga széket. Amikor kimentem a házunk elé, vasútállomásunk lobbant konyhai nőke haját tépve szaladt végig a fő utcán. Néhányan vezetékeshálózatunk hangszórójának az összetörésével vezették le haragjukat. Szerencsére a fels bányaiak nem olyan forróvérűek, mint a brazilok, ezért nálunk senki nem követett el öngyilkosságot.

Másnap a vereségtől bémúlt fels bányai magyar bányászok kevesebb ércet termeltek ki. Az elkeseredett szurkolók a kocsmákban, a fő téri park padjain, a kuglizóban és annak udvarán idézték fel a „második mohácsi vész” eseményeit. Akadtak közöttük csodavárók is. Kézbe állították, hogy a mérkőzést újrajátszák, mert William Ling, az angol játékvezető nem ítélte meg a magyaroknak egy szabályos gólt a mérkőzés utolsó perceiben.

- Én még négy évig nem akarok meghalni, mert remélem, hogy a következő világbajnokságon a magyarok viszik haza a kupát - mondta egy 71 éves bányász.

A nyugdíjas 10 év múlva halt meg, de a magyar válogatott győzelmét a világbajnokság döntőjében akkor sem érte volna meg, ha még 60 évet élt volna...

Boczor József

FF2014: Tervezd meg Nagybánya óriásfeliratát!

Más „nagyvároshoz” hasonlóan Nagybányának is terveztünk egy óriásfeliratot, amelyet a *F tér Fesztivál 2014.* idejére állítunk fel. A Nagybánya felirat célja a legaz emlékfotók, szelfik készítése. A felirat ugyanakkor a fesztiválhangulatot, a kulturált szórakozást kell sugallja, a találkozópontot, a központon hivatott jelképezni. A *F tér Fesztivál Facebook* oldalán közlünk pár hasonló feliratot (Budapest, Amszterdam stb.).

A felirat megtervezésére versenyt hirdettünk, bárki benevezhet a *F tér*

Fesztivál résztvevői közül. A Nagybánya feliratú rajzokat, terveket emailen kell elküldeni 2014. augusztus 20-ig (foterfesztival@nagybanya.ro). A képek, tervek mellé pár soros megvalósíthatósági, technikai útmutatást is lehet küldeni (természetesen szempont lesz az elbírálásban a könnyű és nem költséges megvalósíthatóság). A Nagybánya felirat betűit minimum egy méter magasra kell tervezni. A verseny résztvevői ötödikes diáktól kezdve bárkik lehetnek. Minden versenyző egy pályamunkát küldjön be,

minden beérkezett tervet bemutatunk, a nyertesét pedig megvalósítjuk! Az első három díjazott ajándécsomagban részesül. Jó tervezést, jó szórakozást!

k mondták...

Akárcsak a diákoknak, a nagypolitika gyurmázóinak is vannak kategóriába sorolt, könnyed, hazai ecet és chillipaprika erőségű ügynevezett aranymondásai, melyek általában a mindennapi valóságból sarjadnak és fejlődnek ki. Olyan is megesik, hogy „alkotók” abban a pillanatban más dimenzióban lebegnek, glóriával fejük felett, és kijelent-

seiket megbánják, vagy büszkék rá.

Hogy választottjaink olajozottan működő agyközpontjából milyen szikrácskák pattantak ki az új idszámítás szerinti években, íme néhány:

- Arab rendszámtáblájú személygépkocsikat láttam Bukarest utcáin, ami nemzetgyalázás, az ország kiárúsítása, s ha a kormánynak nincs mersze intézkedni, akkor inkább mondjon le. (*Ion Brătianu*, 1992.)

- A pártatlan képviselő nem füg-

getlenek, hanem párton kívüliek... (*Teofil Căzimir*, 1992.)

- Én mindig is tudtam, hogy a rikoltozó, ultraextremista magyar annyira arcátlan emberi fajta, hogy ha szemközt köpőd aljas hazugságai és rágalmazásai miatt, képes azt válaszolni, hogy odakint esik az eső. Azaz a fényesen ragyogó Napról is képes azt állítani, hogy nem látható. Orcája kicserezt bivalyból való, nincs benne semmiféle jóérzés, vagy becsület...

(*Hajdú György*, 1992.)

- Egészséges diktatúrára volna szükségünk. A diktátor egy tábornok lenne, vagy én. (*C.V. Tudor*, 1993.)

- Minden jóhiszemű emberrel megnyugtatóan közlöm: a *Caritas* megy tovább. És nem elsősorban nekem, hanem azoknak az embereknek köszönhetem, akik megértették pilótajátékom jelentőségét sorsuk alakulásában. Amilyen mértékben megmarad, vagy növekszik bizalmuk a *Caritas* életképességében, olyan mértékben részesülnek pénzügyi áldásaiban. (*Ioan Stoica*, 1993.)

- Hihetetlen, hogy a Fennvaló miért csak Romániára küld minden rosszat. Megborzadva hallom, hogy hazánkban több száz halálos áldozata van a kolerajárványnak. Biztos vagyok benne, hogy ezt is a magyaroknak köszönhetjük, hiszen Romániában 1300 óta nem volt kolerajárvány. (*C.V. Tudor*, 1993.)

- A közöttünk és magyarok közötti fegyveres összecsapás esetén nem marad más tennivalónk, mint Debrecenben megállni vizelni, aztán a második megálló Budapest lenne. (*Petreu Ţuţea*, 1993.)

- Nem a privatizálás kedvéért privatizálunk, hanem ellenkezőleg. (*Nicolae Vălcoviu*, 1995.)

- Kérném, higgyék el, az antiszemizmushoz nincs szükség zsidókra. (*Szabó Károly*, 1995.)

- A korrupció egy olyan sárkány, amelynek lecsapott feje helyett kettő, kettő helyett négy n... (*Kónya-Hamar Sándor*, 1994.)

- Ez a kormány annyira átlátszó, hogy a Cotroceni-i palotát is látni benne. (*Dinu Patriciu*, 1993.)

- Kiderült, hogy a *Demokrata Front* minden választási ígérete blöff volt, hiszen a kormányprogram alig-alig vett be valamit a voksoláskor mondottakból. (*Adrian Severin*, 1993.)

- Az országban a helyzet egyre romlik, az ország egyre többet szenved, az emberek már nem bírják, ami történik. (*Ion Iliescu*, 1999.)

- Az erdélyi románok a magyaroktól, a regáti románok pedig a cigányoktól vették át a káromkodás sátrani szokását. (*Nicodim Măndăş*, 2001.)

- A teljes PSD kormányzat ígéretke és hazug statisztikákra épül. (*Emil Constantinescu*, 2002.)

Vicsai György

Színe és fonákja

Bevégeztetett!

Leomlott a bözdüjfalu templomtorony. Ceauşescu melege bevégeztetett - adta hírül vasárnap a média. Ráadásul éppen most történt ez, amikor Erdély szentgyörgyi község önkormányzata elindított egy olyan programot, melynek a római katolikus templom megmentése is része lett volna.

Az emberi butaság, balgaság, hülyeség ismét kegyelmet kapott - teszem hozzá nem kis keserűséggel. Az akkori b... n mostanra évvált el. A b... nősök és az áldozatok tovább élnek életüket. Ki-ki a maga módján. A b... nősök a szerintiük jól végzett munka gyümölcseit élvezve, az áldozatok pedig halálukig hordozva lelkiükben azt a sérülést, amit az akkori trauma okozott. Ki járt jobban? Nyilvánvaló, nem éri meg áldozatnak lenni, a b... n útja kifizetődött.

Mint ismeretes, a nyolcvanas években, a Ceauşescu éra rendszeresített falurombolási ténykedésének korszakában árasztották el a kis székelyföldi falut, hogy egy olyan mesterséges vízgyűjtő hozzon létre, amiről később kiderült, teljesen felesleges. Addigra azonban már késő volt, a négy templommal is rendelkező települést „kivégezték”, és az embereket minden kényelmet nélkülöző tömbházlakásokba költöztették. Csak a víz bolyákként kimagasló templomtoronyok hirdették, hogy ott valamikor egy település volt, nem is akármilyen. A zömében idős kilakoltatottak soha nem tudták feldolgozni a gyökereiktől való megfosztást. Többen beleőrültek, a lelkileg erősebbek pedig lassan beletörték a megmászhatatlanba, bár feledni soha nem fogják a történeteket.

Az első ször 1566-ban említett település emléket táblázza a falu egyik domboldali házának falmaradványain. A siratófalon megtalálhatjuk a falu egykori lakosainak a nevét, és az ott gyakorolt vallások jelképeit. Minden év augusztus első vasárnapján összegyűlnek oda a még élő bözdüjfalviak, hogy emlékezzenek. Az 1995-ben Sükösd Árpád által emelt emlékművön a következő szöveg áll: „A tőfene-kén Bözdüjfalu nyugszik, 180 házának volt lakói szétszórva a nagyvilágban ma is siratják. A diktatúra gonosz végrehajtói lerombolták, és elárasztották, ezzel egy egyedülálló történelmi-vallási közösséget szüntettek meg, melyben különböző nemzetiségű és felekezetű családok éltek együtt

A bözdüjfalu siratófal (www.utazzerdelybe.hu)

évszázadokon át, egymást tisztelve, és szeretve, példás béke-ségben. Immár a katolikus, unitárius, görög katolikus és a székely szombatosok fohászaik örökre elnémultak. Legyen e hely a vallásbéke helye és szimbóluma.”

S hogy mi közünk nekünk, máramarosi magyaroknak mindehhez? Túl azon, hogy közös erdélyi történelmünk egy darabkjáról van szó, az emberi ostobaság, butaság ragályos betegsége nem csak Maros megyében fertőzött és fertőz, hanem itt is. Nálunk is szép számban található iskolapéldákat - ha nem is ilyen mértékű és jellegű - hasonló, első sorban szellemi rombolásokra. Hisz azokon a településeken, ahol többségben élünk, egymást marjuk, ahol pedig kisebbségben vagyunk, ott a többségiek próbálnak meg minket átvitni értelemben víz alá nyomni. Így történhetett meg egyik, szinte színmagyar településen az, hogy román polgármester került ki győztesen a választások során (többször is), másik településen pedig, mintegy a győzelem áldottá szobrot, hogy helyi híres személyiségek (mint például Misztófalusi Kis Miklós, vagy éppen Ion űugariu) neve helyett lelketlen számok kerüljenek az utcanévtáblákra.... De ez csak két, sebtében eszembe jutott példa.

S bár a bözdüjfalu templomtorony leomlott, az általa hordozott üzenetet örökre szívünkbe kell zárunk: gondolkodó, közösségi lényekként tegyük meg mindent azért, hogy az emberi butaságnak soha senki ne tudjon emléktornyot emelni. (*Tamási Attila*)

„Szeretem a szépet, és szeretném, ha mindenki szeretné...”

A múzeumok a szemeknek szeretnék megmutatni tárgyukat, és a látóvalókon át igyekeznek pallérozni lelkiünk zezugos szögleteit.

Ha kövek közé megyünk, hideg veszi körül testiünket, gondolva a merevségre, a kövek hideg érintésére, érzéketlenségére. A nagybányai Ásványtani Múzeum olyan kincseket helyez a szemünk elé, melyek teljes mértékben a természet alkotásai, emberi kéz nem munkálkodott azok létrehozásában. A hideg kristályok legtöbbször viszont a nap meleg sugárzását vetítik elénk. Ezért nem érezzük hidegnek ezeket a köveket. Tágas, világos, rálátásos az a kiállítóterem, melyben egységben válik szemlélhetővé az egész látóvaló. Ahogy belépek, fényes márványpadlón egymás mellett emberi kézzel kimunkált kövek sorakoznak, mögöttük a falon festmények mutatják magukat.

A bejáratnál Kondrák Matyikó Margó fogad, t le érdekl döm egy l és másról, ami err l a kiállításról elmondható: ennek a rendezvénynek a megálmodója.

Milyen szándék vezette Önt e kiállítás kivitelezéséhez?

- Férjem, Kondrák Károly tizenkét évvel ezel tt távozott mell lünk, az emlékére szándékoztam visszahozni t közénk, ha valójában nem is, de szellemiségében igen. csak kövekb l dolgoztam, a kövek karcosságával, természetes színeivel és merevségével fejezte ki azt az áradó melegséget, azt az energiát, ami a megmunkált hideg kövek b l sugárzik. *Vida Gézával* ellentétben, soha nem dolgozott fával, ezért a *Vida* kövekb l készített alkotásait formázta

ki a kövekb l, mint például az *Öregek tanácsa* öt f b l álló csoportot, vagy a máramarosi Majszin hegyoldalában lev emlékm vet. S bár a fából k be való átforgalmazás már maga egy m vészi tevékenység, err l nem tesznek említést sehol sem. Ez egy fájó érzés, ami mindig bennem van. A tulajdonomban található kövekb l raktam egymás mellé ezeket a tárgyakat, melyek szív b l formálódtak a vés alatt, és lett el lük csoport, arc, elvont tárgy, amihez a lélek fantáziája párosul. A kövek mögé a falra saját képeimet aggattam, melyek szépen beszélgetnek a szobrokkal és megértik egymást. Ha már enyém lett ez a nagy kiállítóterem, hát kértem barátomat, *Mihaela M ndicescut*, hogy jelenjen meg néhány festményével. aztán

Péter Károly jegyzete:

A jegyz könyv

A közigazgatásban gyakran találkozom jegyz. könyv készítés feladattal, lévén az effajta okirat fontos része az ügyintézésnek. A jegyz. könyv egyik célja az, hogy dokumentálja az elvégzett munkát. Hogy érthetőbb legyen: ha a jegyz. könyvekb l kit nik, hogy abban az évben 1500 facsemetét és 15.123 szál virágot ültettünk el a község területén, valamint hogy újabban 1,3 hektár területet vontunk be a mez. gazdasági m velésbe, akkor az úgy is volt, igaz volt.

Mivel azt is tudtam, hogy tényh ek csak azok a jegyz. könyvek lehetnek, amelyek a történeteket, elhangzottakat pontosan, minden ferdítés nélkül, a valóságnak megfelelő en és helyes sorrendben tartalmazzák, hát nagy figyelemmel készítettem el azokat. Olyan nagy figyelemmel, hogy egy szép nyári napon csak akkor vettem észre a rajoni néptanács titkárát, amikor az éppen betoppant az irodámba s hirtelen megkérdezte, hogy mit csinálok most? Nagy meglepetésemben az „igazat” mondtam meg neki, hogy éppen néptanácsülésem vagyok, a jegyz. könyvet írom, most ne zavarjon. Azt már nem mondtam, hogy ez egy olyan ülés, amelyik soha sem volt megtartva, és nem is lesz. Ahogy hirtelen rá nézett a jegyz. könyvre, csak annyit mondott, hogy elírtam a dátumot: július 20-a csak holnapután lesz...

A jegyz. könyv szerkezeti egységei közül – fejrész, f rész, zárórész – legtöbb bajom az els vel és az utolsóval volt, ahol is meg kellett neveznem a jelenlev ket, és alá kellett írjak azok helyett, akik nem voltak jelen. Af rész nem adott fejtörést: tudtam ki mit mondott volna, hogyan mondta volna, mellette vagy ellene lett volna a határozati javaslatnak stb. Id vel a tanácsstagok és a végrehajtó bizottsági tagok aláírásait olyan jól utánoztam, hogy egyikük sem mert reklamálni. Itt jegyzem meg, hogy abban az id ben a tanácsstagok még nem kaptak fizetést az üléseken való részvételért.

Ha valaki „tudományosan megalapozott” levéltári búvárkódásra szánja el magát közigazgatásunk dics múltját illet en, nem árt, ha tudja a fentieket. Ezért is született ez a saját kezemmel aláírt jegyzet!

egyik tanítványának egy alkotását is ki helyezte, tehát a valóságban négyen vagyunk jelen a terem szögletében.

Önmagáról szeretném ha mesélne...

- A Szatmár megyei Sárközújkláról származom. Kora gyermekkoromban már megfogalmazódott bennem: szeretem a szépet, és szeretném, ha mindenki szeretné, és nem mennének el mellette az emberek, mert ezzel szebb lehetne az életük. Ezért a színházat is nagyon magaménak érzem, és örömmel néztem meg azt a színházi fesztivált, ami nemrég volt Nagybányán. Sajnos, a magyarság távol maradt ett l, pedig értékes és érdekes magyar résztvev k is bemutatkoztak a közönség el tt. Mondhatom, hogy szerencsés csillagzat alatt születtem, mert már gyermekkoromban bejárhattam a Fodor családdhoz, ahol az állvány el tt téblábolhattam, és leshettem, hogy mit fest a fest. Felmerült már akkor bennem a vágy, hogy festhessek. Diák koromban egyik tanárom magához hívott, és albumokból mutogatta a nagybányai fest k munkáit. Miután Nagybányára költöztem, személyes kapcsolatba kerültem Ziffer Sándorral, Nagy Oszkárval. Férjem hatására fest iskolát vezettem, és közgazdasági végzettségem ellenére fest lettem.

Hogyan fogalmazná meg m vészi énjét?

- A hagyományos bányai festészet követ je vagyok, impresszionista és poszt-impresszionistának vallom magam. Egyszer en bennem van a tudat, hogy festeni kell, ki kell adnom magamból az évek alatt felhalmozódott érzelmeimet, a hangulatomat, és ezt átadni másoknak a képeimen keresztül. Egy hidat szeretnék képezni a bennem rejlt látások és lelkem élete között.

Bevallom, engem leginkább a csendéletei és a téli tájképei ragadtak meg. Aztán valamit még sejt a

Kondrák Matyikó Margit
(kecskemet.hu)

hatalmas építmények közé besorított református templom. Ez, úgy vélem, hogy jelent valamit.

- Igen, bár spontánul jött, de jelezni akarom, hogy igenis mi itt vagyunk. Ösztönösen az atmoszférán át akarom közölni azt a valamit, ami bennem van. Tervem, hogy még szeretnék dolgozni, táborokba eljárni, energiát gy jteni magamba, és amíg lehet, festeni.

A kiállítás sikeres megnyitón van túl, meglehet sen sokan érdekl dtek. Csak pár nap telt el a megnyitás óta, tehát még korai lenne az összegzés. Ennek ellenére kérdezem, hogy milyenek a visszajelzések?

- A technikának köszönhető en emailben sokan keresnek meg, és általános a megállapítás, hogy „elegáns kiállítás”, amit létrehoztam.

Magam is csatlakozom a véleményekhez, és lássuk egymást viszont további, sikeres kiállításokon.

Kis Kornél Iván

Továbbra is várják a gyerekeket a nagybányai magyar óvodákba

Továbbra is várják a gyerekeket, a nagybányai magyar óvodai csoportok. Iratkozni az óvónéniknél és az óvodák titkárságán lehet.

Kérjük a kedves szül ket, ha bármilyen problémát, nehézséget, esetleg elutasítást észlelnek a beiratkozás során, jelezzék az *Iskoláinkért, Gyermekünkért Egyesület* képvisel jénél, tel.: 0740 176757 (Várady Enik), e-mail: iskolainkert@nagybanya.ro

- **30-as sz. Napközi** (óvodacsoportja), Zazar negyed, Victoriei u., 110. sz. (a volt 26-os sz. Óvoda), óvón : *Barcs Éva*, tel.: 0722 879 657

- **30-as sz. Napközi** (napközicsoportja), Zazar negyed, Victoriei u., 110 sz., óvón : *Tunyogi Imola*, tel.: 0755 202 175

- **20-as sz. Óvoda**, Bukarest sugárút, 20. sz. (az Eurohotellel szemben), óvón : *Vári Renáta Melinda*, tel.: 0741 330 801

- **Németh László Líceum** óvodacsoportjai (két napközicsoport, egy óvodacsoport és a Waldorf csoport), Podul Viilor u. (Híd utca), beiratkozás a *Németh László Líceum* titkárságán, Lumini ului u., 1. sz., óvón k: *Szaniszló Emese*, tel.: 0740 763 119, *Ignát Etelka*, tel.: 0742 027 848, *Görög Ágnes*, tel.: 0724 865 299, Waldorf csoport: *Kerekes Gabriella*, tel.: 0742 146 735

- **Step by Step Óvoda** (napközicsoport), V. Babe u., 2. sz. (a volt Ciocan utca végén), óvón : *Polcz Katalin*, tel.: 0747 153 498

- **Ónília Cazimir Napközi**, Banatului u. (V. Alecsandri - Hatvan negyed), óvón : *Almási Lilla*, tel.: 0741 200 977

- **15-ös iskolában m köd óvoda** (Állomás negyed, Jupiter utca), óvón : *Szabó Blanka*, tel.: 0741 370 343 (*Iskoláinkért, Gyermekünkért Egyesület*)

Nagybánya.ro
városunk és környéke az interneten

www.nagybanya.ro

HUMOR-ZSÁK

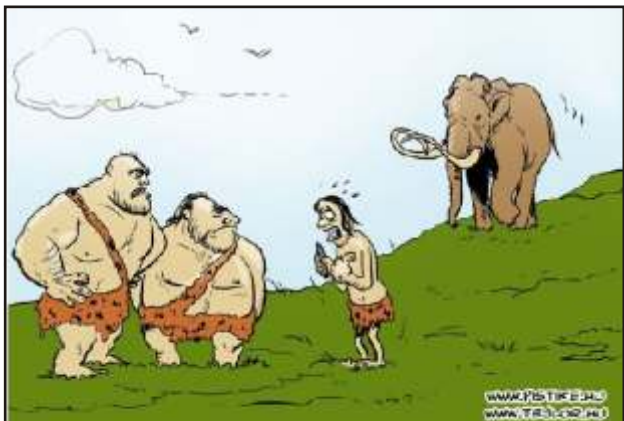

- Ki az abszolút hülye?
- ???
- Aki bemegy egy régiségkereskedésbe, és megkérdezi, hogy van-e valami újdonság.
***
Orvos az alkoholistának:
- Nem tudom meghatározni a vércsoportját.
- Miért?
- Elpárolog, mivel titelem nem.
***
- Pincér, ebben a húslevesben nincs hús!
- Na és? A halászlében sincs halász!
***

Munkahelyi értékelés

Mit is jelentenek valójában azok a kifejezések a munkahelyi értékelésekben?

1. jó el adói készséggel bír – képes megállás nélkül beszélni
2. jó kommunikációs készség – egyfolytában a telefonon lóg
3. a munkának él – ahhoz is róna, hogy randira vigyék
4. szociálisan aktív – iszik, mint a gödény
5. remekül dolgozik egyedül – senki nem tudja, mit is csinál valójában
6. gyors problémamegoldó képessége van – hamar talál kifogásokat
7. logikusan gondolkodó – mindig talál valakit, aki megcsinálja helyette a munkát
8. jó kifejező készséggel bír – képes összetett mondatokat használni
9. kiváló vezetői képességekkel rendelkezik – magas; vagy mélyebb/er sebb a hangja
10. jó humorú – sok dízno viccet tud
11. lojális – nem talál munkát máshol
12. történet , ambiciózus – folyton italokat fizet a kollégáknak
13. nyugodt természet – alszik munka közben

- Mi csak vadászati managerek vagyunk, te vagy a vadász!

Bíróságon:
- Vádlott, mi az a flakon a kezében?
- Domestos.
- Minek hozta azt magával?
- Hogy tisztítsam a perem alatt is.
***

- Lehet gyerekem 35 után is?
- Nem, 35 gyerek már b - ven elegend .
***

- Ki az abszolút fafej ?
- ???
- Aki ha megvakarja a fejét, szálla megy a körme alá.
***

- Mi a különbség a jó ügyvéd és a sztárügyvéd között?
- ???
- A jó ügyvéd ismeri a törvényt. A sztárügyvéd ismeri a bírót.
***

Kannibálok egymás között:
- Idén kit eszünk meg karácsonyra?
- Anyádat! Az enyémnek több a nyugdíja!
***

- Képzeld, van két ikerlányom!
- Ez nagyszer ! Hogyan különbözteted meg ket?
- Az anyajegyük alapján. A barnának a jobb kezén, a sz - kének a bal kezén van az anyajegy.
***

Egy f nőknek nagyon megtetszik a titkár az irodájukból, és le akar feküdni vele. A f nők egy nap mégis bemegy az irodába és azt mondja neki:
- Adok neked tízezer forintot, ha lefekszel velem!
- Hogy képzeld, nem fekszem le veled, különben is van barátom - válaszolja a titkár .
- De villámgyors leszek, csak ledobom a pénzt a földre, te lehajolsz érte, és mire felveszed, addigra kész is vagyok!
- Meggondolnám. Felhívom a barátomat - felel a lány, el - veszi a telefonját, és elmondja a barátjának az ajánlatot.
- Kérjél húszezer forintot, Gizike, a lényeg, hogy nagyon gyorsan kell felvenned a pénzt a földre l, addig még a siccét se tudja majd lehúzni! Azonnal hívjál fel, ahogy megvan a pénz! - válaszolja a pasija.

A titkár elfogadja az ajánlatot. Elnyel félóra, de nem telefonál, eltelik egy óra, a titkár még mindig nem telefonál. Két óra múlva végre csöng a telefon:
- Drágám, ez szörny volt, csak ötförintosai voltak!
***
Építkezésen a munkás tolja az üres talicskát a téglakupactól a házig és onnan vissza. A f nők egyszer odalép hozzá és kérd re vonja:
- Hallod-e, minek tologatod azt a talicskát, nincs is benne semmi!
- Háde há... f nők, annyi a meló, hogy bepakolni sincs id m!
***
- Te h séges vagy a férjedhez?
- Igen, elég gyakran.

- Süsse meg, rnagy, ugye nem posztolta ki a facebook üzén falára, mint legutóbb, hogy hol és mikor lesz a támadás?

Hirdetések

Elvesztette életkedvét? Szopogasson Gilett-pengét!

***

Fáj a feje? Golyót bele! Nem lesz többet gondja vele!

***

Fáj a lába? Amputálja! A MÁV ingyen megcsinálja!

***

Sz ke n a barátjának:
- Elakadtam a keresztretjében, tudnál segíteni? 5 bet t , els bet N, utolsó bet Z és a könny ellentéte.
- Nehéz - mondja a barát.
- Tudom - feleli a sz ke. - Már órák óta gondolkozom rajta.
***

- Igaz, hogy a kenguru nagyobb ugrik, mint az Empire State Building?
- Igaz.
- Hogyhogy?
- Mert az Empire State Building nem tud ugrani.
***

Megkérdezik a lottómilliárdost:

- Uram, mit fog csinálni ezzel a töménytelen mennyiség pénzzel?
- Mit, mit? Veszek egy üveg sört, a többi pedig eliszom!
***

- Ha valami nagyon róna

pofát látok, mindig rám jön a nevetés.

- És ez nem zavar, amikor borotválkozol?
***

- Képzeld, múlt vasárnap találtam a templom el tt az utcán egy pénztárcát teli pénzzel.

- És odaadtad a papnak?
- Még nem. Ugyanis nem tudtam eldönteni, hogy vajon ez az ördög kísértése-e, vagy meghallgatásra talált az imám.

Már nagyon nem bíznak a bankokban a romániaiak

Drámaian visszaesett Románia lakosságának bizalma a bankokban. A bizalmatlanság a gazdasági-pénzügyi válságnak, a magas kezelési költségeknek, valamint a betétesekkel való banki visszaéléseknek tudható be. Igaz, elveszi az emberek kedvét a banki megtakarításoktól a 16 százalékos kamatadó is. Legalább is ez derül ki az Transmedia Román Számviteli Iroda felméréséből. A közvélemény-kutatás 14 és 64 év közötti városlakók között készült.

„Szalmazsákos” megtakarítások

A románok fele kizárólag a nagy bankokat részesíti el nyben, egyharmada viszont inkább otthon tartja a pénzét. Az utóbbi szám 25 százalékos növekedést mutat 2006-hoz képest. A megkérdezettek 34 százaléka csupán letétek

kocsiknál csupán a megkérdezettek 1,5 százaléka kívánna részletre autót vásárolni, szemben a 2006-os 5,1 százalékkal.

A betétesek esetében a városi lakosság mindössze 10 százaléka rendelkezik bankszámlával, ez a szám 2008-ban még elérte a 13 százalékot. A mintacsoport 70 százaléka vallja azt, hogy a bankokat csakis az ügyfelek rovására megszerezhet el nyök érdeklik. A lakosság 60 százaléka igen fontosnak tartja azt, hogy havonta pénzt takaríthasson meg – ám mindez csak a megkérdezettek 28 százaléka sikerül.

Negatív kamatok?

A felmérés szerint egyre több romániai érdekelnek a bankok által felszólított kezelési költségek. A folyószámlák száma viszont megnövekedett, igaz, ez mindenképp azzal magyarázható, hogy egyre többen kapják fizetésüket cégük-

Zárva marad a közúti forgalom számára a Transalpin magashegyi út. A citynews hírportál szerint, mivel az utat építette Romstrade vállalat csúszta be ment, és az útszakasz nincs befejezve, a Romániai Autópályák és Országutak Társaság nem hagyta jóvá a 67C jelzésű országút magashegyi szakaszának használatát. Az útszakasz mintegy 75-80 százalékosan készült el, ám nem tartalmazza a biztonsági elemeket: védőkorlátokat, útjelzéseket és sok helyen az útjelzések sincsenek felfestve. A hatóságok megbírságozhatják azokat, akik a tilalom ellenére mégis felhajtanak az útra, az útszakasz mindkét szélén tiltótáblákat helyeztek ki. (maszol.ro)

elhelyezésére fordul a bankokhoz, számuk a hét évvel ezelőtől csaknem megfeleződött. Kölcsönfelvételre 37 százalék használja fel a pénzintézményeket, de kizárólag abban az esetben, ha máshonnan nem tud pénzhez jutni.

Az egyéni szükségletek kielégítésére valamint gépkocsi-vásárlásra bankhitelt felvevők száma jelentősen visszaesett, a 2011. évi 12 százalékról jelenleg alig éri el a 9 százalékot. Idén a kölcsönt felvevők mindössze egyharmadát teszik ki a 2006-os számnak. A hitelfelvétel első sorban a gépkocsik, az ingatlanok vásárlása esetében esett vissza. A gép-

tek bankok folyószámlájára. Jelenleg a lakosság közel 30 százaléka rendelkezik lej-folyószámlájával, több mint 25 százaléka kapja bérét bankkártyán.

A bankok népszerűsége feltehetően a jövőben tovább gyengül. Az utóbbi időben csökken az alapkamatok mellett nem zárható ki, hogy a pénzbetétek negatívan kamatoznak majd – azaz, a betétes kevesebb pénzt vesz fel, mint amennyit betett. Ez a román pénzügyi élet olyan tekintélyes szakemberének véleménye, mint Radu Ghetea, a Bankok Román Egyesületének valamint a CEC Bank elnöke. (maszol.ro)

BALOGH BÉLA:

1848-1849

NAGYBÁNYÁN

Okmányok az 1848/1849-es forradalom és szabadságharc nagybányai vonatkozásaihoz

MEGVÁSÁROLHATÓ (30 lej) a Teleki Magyar Házban.

Megjelent KORLÁTOZOTT PÉLDÁNYSZÁMBAN!

Gál Mária

Háború a nappaliban

Szlávosan hangzó beszédre lettem figyelmes a magyar kisváros fő utcáján egy bolt bejáratánál. Mire közelebb mentem, épp abba hagyták, a férfi továbbállt. A hölgy, akit nem először láttam abban a rövidáru-boltban, kissé meglepődött, amikor nem a függöny áráról kezdtem érdeklődni, hanem arról, hogy oroszok-e vagy ukránok, ugyanis abból a beszélgetésszálból, ami eljutott hozzám, megállapítani nem tudtam. Attól meg végképp elámult, hogy interjút akarok, az érdekelne, hogyan élnek meg az otthonról távol, ami manapság az orosz-ukrán viszonyban és Dél-Kelet-Ukrajnában történik.

Az interjú nem jó ötlet, mondta az ötvenes éveit elején járó szke hölgy, akiről kiderült, hogy bár sok éve él Magyarországon, Szentpéterváron született, máig orosz állampolgár. A férfi ugyanis a férje, és ukrán. Egyszerre nem menne a nyilatkozás, csúnyán összekapnának, külön-külön meg sok értelme nincs, hiszen utólag az újságból úgyis kiderül, mit mondott a másik. Veszekedésre pedig nem kell külön okot keresni, az úgyis már mindennapivá vált a családban, amióta eldurvultak az ukránai események. Náluk már a nappaliban is háború folyik, mesélte az asszony. Azért, hogy épp melyik televízió adóra kapcsoljanak. A férj csak az ukrán adókat nézi, a feleség az oroszokat.

Beszélgetésünk közben befut egy fiatal ember is, a fiúk, aki szülei ellentétben, tökéletesen, szláv akcentus nélkül beszél magyarul. Már itt nem feltétlenül az identitása mellett egy lazább harmadikat is szereztve magának. Sem nyilatkozik, bár van véleménye, neki a munkája nem teszi ezt lehetővé. De off record beszélgetésünkben kiderül, pokoli nehéz számára ez az otthona nappalijában dúló háború. Legalább annyira orosz, mint ukrán, szüleit is egyformán szereti. És természetesen aggódik azért, ami odahaza történik, legyen az a háttér orosz vagy ukrán oldalán.

Az asszonyt hallgatva egy idő után azon kezdtem csodálkozni, hogy végül is mekkora ereje van a médiának. Érvelésében ugyanis szinte szóról-szóra azt hallottam vissza, amit nap mint nap az orosz médiában olvasok. Hogy minden oroszok forrása természetesen Amerika, aki nemcsak hogy pénzelte a kijevi puccsot, hanem évek óta táborokban készíti fel az ukrán fasisztákat, a Pravij Sektor banderásait (Bandera ukrán fasiszta vezető volt, ma is szép számmal vannak hívei és tisztelői az ukrán jobboldalon), mindenféle kétes támogatást nyújtott számukra, a cél, a hátsó szándék pedig természetesen az volt, hogy Oroszországnak

ártsanak, befeketítsék, hogy mindenáron háborút provokáljanak ki.

Itt le tudom, hogy férje viszont az ukrán média sablonjait ismételi – hogy Oroszország Ukrajna léteire tör, hogy jogtalanul akarja ukrán területekre rátenni a kezét, hogy az egész polgárháborús helyzet csakis Moszkva provokátorainak köszönhető.

Az asszonynak az fáj leginkább, honnan ez a mély oroszellenesség, az a gyöly, amely most férjében él. Oroszországban tanult, orosz nyelvet vett feleségül, gyermekei félig oroszok, s valójában maga is jobban tud oroszul, mint ukránul. És nem az egyetlen. Az asszony szerint baráti körükben van olyan lengyel anyától származó barátjuk, aki most a legnagyobb ukrán nacionalista, lengyelellenességben is élen jár. Fejére állt a világ, mintha mindenki megbolondult volna, érthetetlen, hihetetlen, ami történik, mondja keserűen.

S bár soha nem éltem vegyes családban, azt hiszem, kapiskálom, hogy miről beszélt. Láttam már magyar-román házasságot szétmenni az 1990. márciusi marosvásárhelyi összecsapás után. Nekik is két gyereke volt, huszonegy éve éltek békés házasságban. Gyerekeik mindkét nyelvet és kultúrát jól ismerték. Addig azt hittem, hogy a multikulturális, interetnikai együttélés legkönnyebb, megingathatatlan párosa. És láttam eljegyzést is felbomlani egy focimeccs miatt, amikor tízenhét év szünet után újra egymás ellen lépett pályára a román és magyar válogatot.

Igaz, láttam olyant is, épp a marosvásárhelyi véres konfliktus idején, amikor a román férj és a magyar feleség, mindkettő egészségügyi dolgozó lévén, mentek, a helyszínen látta el a sérülteket, nemzetiségre való tekintet nélkül. Májig együtt vannak, békében.

Hogyan lesz Ljudmilláék, nem tudom (A nevet én adtam, valódi nevüket nem ismerem.) De az ukrán-orosz propagandaháború folytatódik. Kelet-Ukrajnában sem a fegyvernyugvás felé mutatnak a dolgok. És azon a vidéken rengeteg a vegyes házasság, a Szovjetunióban gyökerező többes identitás, és nagyon sok az olyan gyerek, akinek nap mint nap végig kell néznie az eddig békés családi otthon nappalijában vívott szülői közötti háborút. A nagyon sok pedig nem túlzás, mert számuk milliókra rúg.

Beszélget társam fia mondta, nem akar választani, sem szüleit, sem nemzetiségi hovatartozást, sem hazát. Hacsak nem muszáj, de attól tart, errefelé haladnak az események.

A történészek az érdeklődésüket igazolják. Ha ennek nem tud elebe menni az új kijevi kormányzat, ha nem tudja megakadályozni a többes identitásúak választását, nemcsak önmagát buktatja meg, hanem Kelet-Ukrajna hovatartozását is megpecsételi. A végjátéknak pedig csak Moszkvában tapsolnak majd. (maszol.ro)

A zsidók, akik Hitler oldalán harcoltak

Meghasonlított állapotba kerültek a finnországi zsidók a második világháborúban: mialatt önvédelmi harcot folytattak a Szovjetunió ellen, azzal a náci Németországgal kerültek egy térfélre, amelynek politikai-katonai vezetése a zsidóság teljes megsemmisítésére törekedett. Az élet azonban furcsa forgatókönyvíró: három finn zsidó is Vaskeresztet kapott, miközben sebesült német katonák vallottak szerelmet zsidó nővéreknek, egy zsidó orvos pedig halált megvető bátorsággal mentette övét és az SS-tisztek életét.

1941 szeptemberében különleges megtiszteltetés érte Leo Skurnikot. A bátor katonaoorvos, miután életét kockáztatva a szovjet ágyú z zajában sikeresen megszervezte a finn-orosz határon álló egyik tábori kórház evakuálását, több mint hatszáz ember - köztük SS-tisztek - életét mentette meg, s megkapta a német Vaskeresztet.

Bár az eredetileg koncertzongoristának készült, később orvosi pályát választó, rákkutatóként dolgozó férfi számára az elismerés nem volt magától értetődő, a Harmadik Birodalom nem bizonyult szíveskedőnek a Vaskeresztrel: a második világháborúban összesen 4 millióan részesültek az eredetileg 1813-ban, a Napóleon elleni felszabadító háborúban küzdő katonák számára létrehozott, később többször rehabilitált kitüntetésben. Egy valami azonban kiemelte sorstársai közül Skurnikot: zsidó származása. A zenész-orvos helyzete abból a szempontból persze korántsem egyedülálló, hogy mintegy háromszáz finnországi zsidó harcolt a németek oldalán a második világháborúban.

A németek és a finnországi zsidók kapcsolata a második világháború egyik kevésbé ismert epizódja, olyannyira, hogy sok finn egyáltalán nem hallott róla. A később árulással vádolt, egy 1946-os tel-avivi veteránálálkozón gyakorlatilag megbélyegzett finn veteránok közül ráadásul ma már alig élnek, ám a hangzóan állítják: bármit tettek, azt a hazájukért tették, így semmi szégyellnivalójuk nincs.

Aron Livson egy viborgi divatkereskedő fia volt, a Finnország ellen megindított szovjet offenzíva (1939. november 30.) során sorozták be 23 éves korában. Zsidó társaival egyetemben az szeme előtt is csak egy valami lebegett: hazáját akár az élete árán is megvédeni az orosz agresszióval szemben. Finnország maroknyi zsidósága különleges helyzetben volt, hiszen szinte kivétel nélkül mindannyian az egykoron a katonai szolgálatukat a skandináv országban töltő orosz zsidók leszármazottjai voltak, így a többségi társadalom ferde szemmel tekintett rájuk (az orosz törvények értelmében a zsidók tízéves korukban kerültek az orosz hadsereg kötelékébe, s 25 éven át szolgáltak.)

A haza mindenekel tt

Oroszország 1809-ben annektálta Finnországot, amely 1917-ig a cári orosz birodalom autonóm nagyhercegsége volt. A finnek az orosz forradalmat követően, 1917. december 6-án kiáltották ki a függetlenséget, s 1919. július 17-én fogadták el a köztársasági alkotmányt. Az ország függetlenségét és határait az 1920-as tartui finn-orosz békeszerződés szította meg. Bár Finnország 1932-ben megnevezte magát szerződéses köztársaságnak, a Szovjetunió területi követelésekkel lépett fel, ami 1939 no-

vemberében háborúhoz vezetett.

A háború kivételes alkalmat kínált a maroknyi finnországi zsidóságnak, hogy egyszer és mindenkorra kinyilvánítsa lojalitását Finnország felé. Livson az Oroszországot és Finnországot összekötő Karéliei-földszoroson harcolt, s bár a finn hadsereg az orosz támadást követően visszavonulót fújt, a férfit harci érdemei elismeréseként mesterré léptették elő. A nagyobb létszámú és jobban felszerelt Vörös Hadsereg súlyos veszteségeket szenvedett a téli háborúban, de a harcokban kimerült Finnország 1940. március 12-én kénytelen volt aláírni a békét: területének 10 százalékáról, mintegy 40 000 km²-t kellett lemondania.

Miután Hitler 1941. június 22-én megindította a Barbarossa-hadműveletet a Szovjetunió ellen, Finnország eltt felcsillant a remény, hogy a németek oldalán visszaszeresse a téli háborúban elveszített területeit. Livson tudott a németországi zsidók elleni náci pogromokról, s a több mint hatmillió európai zsidó halálához vezető zsidóüldözések kezdetét jelentő Kristályéjszakáról is hallott, ám amikor megkapta behívóját, nem sokat tétlenkedett. „Tettem a kötelességemet, ahogy mindenki” – emlékszik vissza a ma 97 éves férfi. „Nem a finn hadseregben harcoló zsidók voltunk, hanem finnek, finn katonák, akik a hazánkért küzdöttünk” – teszi hozzá.

A finn veteránok azóta sokszor és sok helyütt elmondták már, hogy Finnország és Németország két különböző háborút vívott: az egyik önvédelmit, a másik hódítót. „Semmi közöm a németekhez. Egyetlen némettel sem szolgáltam együtt, a németek kétszáz kilométerre északra voltak az ezredemtől” – hangsúlyozta Livson.

Persze nem minden finn zsidó volt ilyen szerencsés. A ma az Oroszországi Föderációhoz tartozó Karéliában a finnek és a németek együtt harcoltak, így a zsidók egyszerre két ellenséggel néztek farkasszemet: egyrészt a szovjetekkel, másfelől a német katonákkal. A származásuk leleplezése miatt állandó félelemre számíthatnak a kapcsolataikra a bélyeget, ám ha ez ki is derült olykor, a németeket gyakorlatilag hidegen hagyta: a kott akkor finn katonák voltak.

Rebellis finnek

A finn kormány nem hajolt meg Heinrich Himmlernek a zsidók deportálására felszólító parancsa előtt sem. Mikor a „végső megoldás” (Endlösung) kidolgozója 1942 augusztusában személyesen érdeklődött Jukka Rangell finn kormányfőnél a zsidókérdésről, a finn politikai ellentmondást nem tűrően kijelentette: „Nálunk nincs zsidókérdés”. Igaz, Helsinki érzékenysége már nem terjedt ki a külföldi zsidó menekültekre, illetve a hadifoglyokra, akik közül

sokat kényszermunkatáborokba küldtek, 1942 novemberében pedig nyolc zsidó menekültet adtak át a Harmadik Birodalomnak, amiért 2000-ben Paavo Lipponen akkori finn miniszterelnök hivatalosan is bocsánatot kért.

Az egyik tábornok, Hjalmar Siilasvuo különösen büszke volt katonái származására. Egy másik finn zsidó, a téli háborúban az egyik szemét elveszítő, a szintén Vaskeresztre érdemesített Salomon Klass memoárjában jegyezte fel, hogy a tábornok - „aki nagyon is tudatában volt származásomnak” - német tiszteknek mutatta be Klasszt, „az egyik legjobb századparancsnokomat”, ám a németek semmit nem szóltak.

Legalább ilyen érdekes az a képes album, amit Chaje Steinbock, a Botenni-öböl partján található oului kórház zsidó nővére hagyott hátra, s amely számos, sebesült német katonák által írt - szinte vallomást tartalmaz. „Kedvesem, amit te jelentesz nekem, már elmondtam” - kezdi levelét a magát Rudynak nevező katona. „Hogy mit jelentek én neked, még soha nem kérdeztem. Nem akarom tudni, nem akarom hallani, mivel ha túl sokat megtudok, az tönkreteszi a boldogságomat. Csak egy valamit monddok: mindent megadok, amit a szí-

ved kíván. Te vagy az a nő, akit mindennél jobban szeretek. Nem hittem volna, hogy létezik ilyen (érzés)”.

Ha hinni lehet a visszaemlékezéseknek, a német katonák azokat a zsinagógákat is felkeresték, amelyeket a zsidók a front közelében emeltek. „Hihetetlen volt” - fogalmazott Rony Smolar, az egyik zsinagóga alapító, Isak Smolar fia még 2008-ban egy amerikai konferencián. „A német tisztek ott ültek uniformisban, s együtt imádkoztak a zsidókkal. Néhány zsidó ekkor észrevette, hogy egyesek közülük tiszteletet tanúsítottak a zsidó szertartás iránt”.

A különleges német-finn kapcsolatok talán legszebb példáját Skurnik esete mutatja. A katonaoorvos olyan helyen látott el szolgálatot, ahol ezrede, az 53. gyalogezred és a német SS-hadosztály is komoly embervesztéseket szenvedett. Skurnik áldozatos munkáját megnehezítette, hogy nem állt rendelkezésre elegendő orvosság, de így is megtett mindent, amit lehetett, s tetszőleg egy egész tábori kórház evakuálását is megszervezte egy több kilométeres mocsaras szakaszon át. A katonaoorvos eme bátor tettéért kapta meg a Vaskeresztet, ám két másik zsidó társához hasonlóan is visszautasította a kitüntetését. (mult-kor)

M holdkép mutatja Noé bárkáját?

„Százötven nap elteltével a víz vízszintje emelkedett, s a hetedik hónapban, a hónap 17. napján a bárka megállt az Ararát hegyén” - szól a Teremtés könyve a Noé által épített úszó alkalmatosságról. A hidegháborús kémholdaknak köszönhetően évtizedek óta kering a szóbeszéd, miszerint valóban a Törökország és Örményország határában közelében álló, 5137 méteres hegy mellett fekszik a bárka. Porcher Taylor, a Richmond Egyetem jogi karának munkatársa expedíciót vezetne a helyszínre, hogy saját szemével vizsgálja meg a kérdést, amely már évtizedek óta izgatja a fantáziáját.

„Kutatásom 41 évvel ezelőtt, 1973-ban kezdődött, amikor még a West Point Katonai Akadémia kadétja voltam” - mondta. „Akkoriban az a hitelesnek tűnő szóbeszéd járta, hogy a CIA kémholdja véletlenül a hegységre lőtt egy olyan képet készített, amelyen a jégtakaró alól egy hajóormak látszó tárgya bukkant elő” - tette hozzá.

Néhány évtized múlva Taylor saját nyomozásba kezdett. 1995-ben sikerült elérnie, hogy a Védelmi Hírszerző Ügynökség (DIA) feloldjon az amerikai légierő által készített öt, az Ararától 1949-ben készült felvételt. A ké-

peket Taylor kérésére szakavatott tudósok is megtekintették. Az ezredforduló óta a Digital Globe is készített néhány használható felvételt a jeges csúcsokról. „A végső célom mindig is az volt, hogy a jóval nagyobb felbontású képeket felhasználva véglegesen fel lehessen oldani a több évtizedes anomáliát, legyen az geológiai vagy bibliai eredet” - mondta Taylor.

A DigitalGlobe új, nagy teljesítményű WorldView-3 m holdját idén nyáron fogják újjá bocsátani a kaliforniai Vandenberg légítámaszponton. A mesterséges égitest 31 centiméteres pánkromatikus felbontásával a legnagyobb teljesítményű kereskedelmi hold lesz a világon. „Hálás vagyok a DigitalGlobe-nak, ugyanis számos küldetést hajtott végre a kérésemre az Ararát felett. A leghasznosabbak a QuickBird nevű hold által készített képek voltak, amelyeken kiválóan kirajzolódtak a 4572 méter magasán lévő hajószerszámok” - így Taylor.

Taylor reméli, hogy egy majdani újabb és még nagyobb felbontású kép felkelti egy tudományos szervezet, például a National Geographic figyelmét és kutatóexpedíciót szerveznek az Ararát nyugati oldalára. (mult-kor)

Praktikus tanácsok a szem szárazsága ellen

Egyre többen szenvednek szemszárazságtól, olyanok is, akiknek nincs szervi problémájuk. Dr. Németh János, a Semmelweis Egyetem Szemészeti Klinikájának igazgatója szerint a számítógépes munkát végzők a legveszélyeztetettebbek.

Náluk a monitor és a légkondicionálás együttes hatása száríthatja a szemet. Olyan gyerekeknél is előfordulhat, akik túl sokat, rendszeresen napi több órát ülnek a számítógép vagy a tablet előtt.

A száraz szem nagyon gyakori probléma, a lakosság 10-30 százalékát érinti. Leginkább idősebb korban és inkább nőknél alakul ki, általában a könnytermelés zavara vagy a könny nem megfelelő összetétele miatt. A professor tapasztalatai szerint azonban egyre gyakoribb olyan esetekben is, amikor nincs szó szervi bajról.

Normál esetben az ember 3-4 másodpercenként pislog. Amennyiben a könny összetétele jó és a vékony filmréteg megfelelően szétterül a szemem, akkor több mint 10 másodpercig is stabil marad, ha tehát ennél gyakrabban pislogunk, nem párolog el és nem szárad ki a szemünk. Élethelyzettől is függ, hogy milyen gyakran pislogunk: például beszélgetés közben általában kevesebbet, ha viszont valaki erősen koncentrálni akar, akkor ritkábban. A számítógépes munkánál éppen ez okozza a gondot: ha valaki óránként ritkábban pislog, akkor is kialakulhat a szemszárazság, ha egészséges a szeme. Mindezen tovább ront, ha rossz helyen áll a monitor, mivel ha túl magasan van, nagyobbra nyílik a szem, tehát nagyobb területen párolog a könny és akár négyszeres is lehet a párologás. A párologást fokozza a huzat, a légkondicionálás, a ventilátor, télen a fűtés – mindez tehát száraz szemet okozhat.

Nem véletlenül írják el a munkavédelmi szabályok, hogy aki napi 4 óránál többet dolgozik számítógép előtt, annak óránként 10 perc szünetet kell tartania és évente kötelező szemvizsgálaton részt vennie. Mindez otthoni tevékenység esetén is ajánlott, és a kisgyerekekre érdemes fokozottan odafigyelni. A professor azt tanácsolja, ne engedjék, hogy órákat üljenek a számítógép vagy a tablet előtt.

A fent említett hátrányos körülmények hatására pár hét vagy hónap alatt egészséges szem esetén is kialakulhat a szemszárazság. Ez éles, szűró érzéssel jár, a szem vörös lesz, a kiszáradás pedig gyulladást okozhat, ami esetenként állandósul. Ritkán súlyos is lehet: a szaruhártyán beszűrődések, hámszövetek alakulhatnak ki, a szaruhártya ki is lyukadhat. Mindez azonban általában egyéb, súlyos betegségekhez társuló problémaként jelentkezik.

A szemszárazságra megoldás lehet a könny, azonban nem árt el a legszakember véleményét kikérni, hiszen tudja, hogy a gondot milyen (mennyiségi vagy minőségi) probléma okozza. Nem mindegy tehát, hogy melyik cseppet használja valaki rendszeresen. Szerintem, Németh professzor szerint kerülni kell a rendszeres használatát annak a szemnek, amelyben erősszehúzó összetevő van. Ha ugyanis ezt rendszeresen használja valaki, a szem hozzászokik, de amint nem használja, az erek kitágulnak és állandósul a szempirosság.

Az is előfordulhat, hogy valakinek a szem szárazsága mellett csorog a könnye. Ez úgy lehetséges, hogy ha a könny felszínén lévő zsírmolekula-réteg rosszul véd, a könny kicsurog a szemből, miközben fokozott a párologás. Ez a tünet általában reggel jelentkezik – érdemes ez esetben is szakemberhez fordulni, tanácsolja Németh professzor.

Praktikus tanácsok:
- A monitor ne szemmagasságban legyen, inkább lefelé nézzen a szem
- Érdemes kerülni a tartós huzatot, légkondicionálást, ventilátort
- Lehetőleg orvosi tanácsra használjon szemcseppet, ne magától

(Forrás: semmelweis.hu)

Messzir kerüljék el a növényvéd szereket a kismamák!

Egy friss kutatás szerint a vegyi anyagok jelentősen megnövelik az autizmus kockázatát.

Kétharmaddal nagyobb az esélye az autizmus tüneteinek kialakulásának annál a gyermeknél, akinek édesanyja várandósan olyan mezőgazdasági üzem közelében él, ahol kártevőirtókat használnak. Amerikai kutatók körülbelül ezer kaliforniai autista gyermek édesanyjának lakóhelyét vetették össze a kereskedelmi forgalomban lévő növényvéd szerek használatának adataival: azt vizsgálták, hogy hol laktak az édesanyjak a várandósságuk alatt, a szülés előtt és után.

A kismamák egyharmada 1,25-1,75 kilométerre élt olyan helyektől, ahol növényvéd szereket vettek igénybe. Különösen azoknál a gyermekeknél volt magas az autizmus kockázata, akik a várandósság második vagy harmadik harmadában voltak kitéve a szerek hatásának. Mint kiderült, a magzat agyfejlődése különösen érzékeny ezekre a vegyi anyagokra.

A kutatás azonban nem ért itt véget: most az vizsgálják, hogy a kismamák mely csoportjai reagálnak különösen érzékenyen a kártevőirtókra. (nlcafe.hu)

Agentia de Turism
Mara International Tour

Nagybánya
Unirii sugárút 5. sz.
tel. 0262-221038,
0362-802011
www.mara-tour.ro

(A Máramaros áruház autóparkolójával szemben)

- **Early booking - korai feliratkozás belföldre és külföldre**
- **Repülővel Kolozsvárról az alábbi helyszínekre: Izrael, Róma, Prága**
- **Senior Voyage 2014:** Azúr-part, Costa del Sol, Costa Brava, Nápoly, Szicília, Toszkána, Portugália, Görögország, Ciprus, Róma, Lisszabon, Párizs
- **Repülőjegyek a világ minden részébe**
- **Napi mikrobusz-járat: Budapestre**

MARA INTERNATIONAL TOUR

Humor

A börtönőr benyit a rabhoz:

- Jöjjön a beszélgetés, mert itt van az anyósa!

Mire a rab:

- Mondja azt inkább neki, hogy házon kívül vagyok.

***

Két barát beszélget:

- Hallottad? Azt írta az újság, hogy egy férfi megölte az anyósát.

- Istenem! Vannak még bátor emberek!

***

Kovács a nyakánál fogva kilógatja az anyósát a tizedikről, majd így szól hozzá:

- Te boszorkány! Mások már megmérgezték volna, vagy a vasalóval vernék fejbe, de lásd ki vagyok én: szabadon engedlek!

Humor

Vásároljon EKE-Vár téglajegyet!

• A 15 lejes téglajegyet felmutatva egy éjszakát tölthet az várfalvi EKE-Várban (a Tordaihasadék mellett), vagy megajándékozhatja vele ismerőseit.

• A téglajegyekből befolyó összeget az EKE Várának továbbépítésére, szépítésére kívánja áldozni az EKE. Járuljon hozzá! Ön is téglajegyvásárlással a várépítéshez!

• Keresse a EKE Gutin Osztályánál, a Bányavidéki Új Szó szerkesztőségében, valamint a nagybányai Demokrácia Központban

A erdélyi magyar turistaság 120 esztendeje

Vaskos kötetben, igényes kivitelezésben látott napvilágot az Erdélyi Kárpát-Egyesület múltja és jelene. Az 1891-ben létrehozott civil szervezetünk egész Erdélyt behálózó osztályaival 2011-ben, a jubileum alkalmából szánta magát e nagy munkával járó, de hiánypótló kiadvány elkészítésére. Az 560 oldalas, nagyméretű, színes képmelléklettel gazdagított, igényes kivitelezésű könyv beszerezhető

az EKE Gutin Osztályánál, a Bányavidéki Új Szó szerkesztőségében, valamint a nagybányai Demokrácia Központban. Ára 35 lej.

APRÓHIRDETÉS

- Gyermekgondozást vállalok. Telefon: 0741-355751.
- FESTMÉNYEKET vásárolok. A hirdetés érvényes egész évben. Telefonszám: 0262-275793, 0740-685721.
- Külföldi GY JT VÁSÁROLOK: régi, antik tárgyakat, festményeket, ezüst tárgyakat, faliorákat, zsebkönyveket, bronz szobrokat, 1945 eltti könyveket és képeslapokat. 0741-986855.

NYÍRBÁTOR Gyógyfürdő – Július 10., VÁSÁROSNAMENY – július 17. Indulás reggel 7-kor, a Máramaros áruház parkolójából. Jelentkezés: 0747017580 (Csoma Bea).

- Autószerelvibe autószerel t kere-szünk. Tel. 0753068123
- TÁRSKERES – 51 éves n tlen férfi társat keres egy komoly, szinte n személyében 30-50 éves korig. Szat-már környékére. Tel. 0744-837389

GYÁSZJELENTÉS

Mély fájdalommal tudatom, hogy drága jó édesanyám

özv. NAGY JÁNOSNÉ dr. Ungvári Erzsébet

június 29-én elhunyt. Temetése Marosvásárhelyen volt július 1-én. Mindenkinék köszönetet mondok, aki fájdalommban osztozott, sírjára koszorút, virágot helyezett. Leánya, dr. Hidegcuti Erzsébet

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a drága édesanya, nagymama és dédnagymama

SEBESTYÉN MÁRIA

életének 89. évében örökre itt hagyta szeretteit. Temetése ma, július 4-én 13 órakor lesz a virághegyi temet kápolnájából. Nyugalma legyen csendes. A gyászoló család

Fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett testvérünk

BOTZ ROZÁLIA

szül. Papp

június 17-én Németországban elhunyt. Nyugalma legyen csendes, emlékétek szívünkben rizzük Gyászoló testvérei és családjuk

APRÓHIRDETÉSEK FELVÉTELE:

NAPONTA 9-15 óráig,

CSÜTÖRTÖKÖN 11.30 óráig!

Fájdalommal tudatjuk minden kedves ismeressel, kollegával, hogy a szeretett

FINA ANNA

életének 77. évében hosszú szenvedés után visszaadta lelkét Teremt-jének. Temetése július 5-én lesz Budapesten. Nyugalma legyen csendes, emléke áldott. A gyászoló család

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal akik ismerték, szerették és tisztelték, hogy a szeretett anya, nagymama, dédnagymama

özv. TAKARÓ JOLÁNKA

84 éves korában visszaadta lelkét Teremt-jének. Nyugalma legyen csendes, emléke áldott.

Az szíve megpihent, a miénk vérzik, a halál fájdalmát csak az él kéri. Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek és fájdalmunkban osztoztak. A gyászoló család

„Álmodunk egy öregkort, csodásat és szépet, / de a kegyetlen halál mindent összetépett. / Csoda volt, hogy éltél, és bennünket szeretél, / nekünk nem is haltál meg, csak álmodni mentél. / Lelked elszállt, mint hópihe a fényben, / Ragyogj ránk fényesen csillagként az égen. / Egy reményünk van, mi éltet és vezet, / hogy egyszer majd találkozunk veled.”

Mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatom mindazokkal akik szerették és ismerték, hogy drága feleségem

SZOPKÓ EMÍLIA

türellemmel viselt hosszú betegség után életének 71. évében hazatért megváltó Urához. Szeretett halottunktól 2014. július 4-én 15 órakor veszünk végs búcsút a Horea 1. temetvatalozójában. Emléked szívemben örökké élni fog! Férfjed Sanyi

„Fáj a szívünk, mert itt hagytál, / búcsú nélkül elaludtál. / Halál bölcs - je örökre lezárt, / nem látunk többé soha már, / Végre elmentél hosszú utadra, / hangod nem halljuk többé már soha.”

Megtört szívvel búcsúzunk

SZOPKÓ EMÍLIÁTÓL

Nevelt lányod Jucika, unokáid Renáta és Jancsika. Nyugalmad legyen csendes!

„Megpihenni tértél, fájdalmat elhagyva / melyet türellemmel viseltél magadban, / de emlékeddel szívünkben maradtál / Számunkra Te soha meg nem haltál.”

Drága édesanya, anyós és nagymama

SZOPKÓ EMÍLIA

az Úr adjon neked örök nyugalmat! Emléked kegyelettel rzi fiad Loránd, menyed Ana, unokád Andrei

VARDEA
FOTO-VIDEO-DESIGN

Esküvők
Keresztelők
Céges rendezvények
Kulturális események
Iskolai, óvodai előadások
Fotókönyv készítése

FOTÓ ÉS VIDEÓ EGY HELYEN!

0746049696
0749316252

„Nem simogat kezed, nem mosolyog arcod, / hiába szólítunk nem halljuk már hangod. / Egy jaj szó, nem sok amnyit nem mondtál, / csak elmentél a halál hosszú útján! / Szíved már nem fáj a miénk vérzik, / a fájdalmat, szenvedést szeretteid érzik!”

Fájó szívvel búcsúzunk szeret édesanyától, nagymamától, dédmamától,

SZOPKÓ EMÍLIÁTÓL

Lányod özv. Tóth Anikó, unokáid Ágota és Norbert, unokavejed Dániel, unokamenyed Henrietta, és dédunokád Loretta. Emléked legyen áldott!

„Hirtelen haláloz meg törtéte szívünk, / Örökké rizzük drága emléked. / El tted volt még a remélt boldog élet / De a kegyetlen halál mindent összetépett. / Míg éltél mindnyájan nagyon szerettünk, / Míg élünk - igérjük - soha nem feledünk.”

Fájó szívvel búcsúzunk

SZOPKÓ EMÍLIÁTÓL

sógorn d Szopkó Erzsike, sógorod Tibi, unokahugod Gizike és családjá. Emléked legyen áldott, nyugalmad csendes!

„Téged elfelejteni soha nem lehet, / sajnos meg kell tanulni élni nélküled. / Csak az hal meg akit elfelejtene, / Örökké él, akit nagyon szeretnek. / Fájó szívünk fel-fel zokog érted, / Örökké szeretiünk nem feledünk Téged.”

Megtört szívvel búcsúzunk

SZOPKÓ EMÍLIÁTÓL

unokahuga Szúr Évi és férje Jóska. Nyugodj békében!

„Örök álomra hajtottad fejed / Lent kereszt tövében legyen nyugóhelyed”

Megrendülten vettük tudomásul, hogy

SZOPKÓ EMÍLIA

szíve hosszú szenvedés után megszűnt dobogni. Búcsúznak sógorn je özv. Szopkó Erzsike, unokahuga Roman Réka és családjá

RÉSZVÉTNILVÁNTÁS

szinte részvétünket fejezzük ki a gyászoló Jenei Leventének és családjának a szeretett édesanya

JENEI ELVIRA

elvéstése felett érzett fájdalmukban. Nyugalma legyen csendes. Munkatársai a FEVA-tól.

TELEKI HÁZ MAGYAR HÁZ

„Nyitott ablak a világra” - TÁRLATMEGNYITÓ

Július 17-én, csütörtökön dr. ÁBRÁM ZOLTÁN, az Erdélyi Magyar Közm vel dési Egyesület Közép-Erdély régiójának volt alelnöke lesz a nagybányai magyar közösség vendége. Ez alkalomból **17.30 órától** a Teleki Magyar Ház Thorma János termében nyitjuk meg „Nyitott ablak a világra” cím fotókiállítását. Dr. Ábrám Zoltán - egyetemi tanár, újságíró **Szinérváralján született**, jelenleg a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem Közegészségtani Tanszékének professzora, szer-teagázó újságírói és közéleti tevékenységet folytat. Az eseményre szeretettel várunk minden érdekl d t!

* **OLVASS NEKEM!** minden szerdán 16 órától a Házban!

* **GYÓGYTORNA** – minden kedden 16.30 és 17.45 órai között!

* **TERSÁNSZKY KÖZVETÍTŐ:** júliusban CSAK hétf nként, du. 17-20 óra között. Augusztusban ZÁRVA!

szinte részvétünket fejezzük ki ezúton is Hidegkúti Erzsébet presbiter testvérünknek szeretett édesanyja elhunytá felett érzett fájdalmában. Nyugodjék békében! A Nagybánya-óvárosi Református Egyházközség lelkipásztorai és presbitériuma.

KÖSZÖNETNYILVÁNTÁS

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik a szeretett

TOADER SAVA

temetésén részt vettek, sírjára virágot helyeztek és részvétüket nyilvánították. A gyászoló család.

MEGEMLÉKEZÉS

40 éves érettségi találkozásán a Gh. Sincai Líceum IV. E osztály-közössége kegyelettel emlékezik meg elhunyt tanáráról, valamint osztály-társukról, Szász Istvánról (Dani).

Szeretettel és fájó szívvel emlékezünk

GABRIEL JÁNOSRA

aki július 6-án lesz 1 éve, hogy örökre eltávozott szerettei köréb l. Emléket kegyelettel rzi a család

Boby Temetkezési Vállalkozás

Teljes körű temetkezési szolgáltatás

ÚJABB ÜZLET
nagy kellékválasztékkal
V. Lucaciu
(Felsőbányai) utca 162. sz.
(IMMUM buszmegálló)

Ingyenes szállítás
A legkisebb árak a városban
Non-stop telefonszolgálat

Nagybánya, Pácii tér 11. sz.
Mobil: 0745-234.589; 0742-009.306

FOCI VB 2014

Lezárultak a nyolcaddöntő küzdelmei

A múlt heti lapszámban – objektív okok miatt – nem közölhetük az E, F, G és H csoportok harmadik fordulóbeli eredményeit. A rend kedvéért íme:

E CSOPORT

3. forduló: Honduras - Svájc 0-3 (0-2) (Svájci) óram pontossággal győzte az Ottmar Hitzfeld legényei.

Ecuador - Franciaország 0-0. A franciák csak annyit adtak ki magukból, amennyi szükséges volt ahhoz, hogy megőrizzék veretlenségüket. A nyolcaddöntőbe jutott: Franciaország és Svájc.

F CSOPORT

3. forduló: Nigéria - Argentína 2-3 (1-2). Bizony, szükség volt Messin minden inspirációjára, hogy ne égjenek le az argentinok a jól játszó afrikaiak előtt.

Bosznia-Hercegovina - Irán 3-1 (1-0). Hiába vetettek latba mindent a perzsák, Mohammed proféta ezúttal (sem) tudta ket megmenteni a vereségtől.

A nyolcaddöntőbe jutott: Argentína és Nigéria.

G CSOPORT

Amerikai Egyesült Államok - Németország 0-1 (0-0)

Fél szemmel a másik mérkőzésre figyeltek az amerikaiak, de szerencsésük volt, mert ott sem született meglepetés.

Portugália - Ghána 2-1 (1-0)

Két fáradt csapat küzdélme, Cristiano Ronaldo gólja valamelyest enyhített a korai búcsú keserűségén.

A nyolcaddöntőbe jutott: Németország és az Amerikai Egyesült Államok.

H CSOPORT

Dél-Korea - Belgium 0-1 (0-0)

Nem nagy ügy.

Algéria - Oroszország 1-1 (0-1) Az oroszok hiába reménykedtek, Algéria jó játékkal jutott a nyolcaddöntőbe a belgák elleni társaságában. (simsán)

A nyolcaddöntőben...

...viszont rendkívül felgyorsultak az események, a nyolc mérkőzésből háromban döntetlen a rendező játékidőben az eredmény, három mérkőzésen hosszabbításra került sor, míg két mérkőzésen 11-esek döntöttek a továbbjutásról.

Íme az eredmények:

Brazília - Chile 1-1 (1-1, 1-1, 1-1) - 11-esekkel: 3-2

Már az első félidőben „megrúgták” góljaikat a csapatok, a továbbiakban hatalmas küzdelem folyt a pályán, a chileiek kis szerencsével kiejthették volna a házigazdákat. A tizenegyes-párbajban viszont Julio Cesar csodákat tett a brazil kapuban és csak két gólt engedélyezett a balszerencsés chileieknek.

Kolumbia - Uruguay 2-0 (1-0)

Szerény véleményem szerint mégha játszott volna is Luis Suarez, a kolumbiaiak remekbeszabott játékán nem tudtak volna kifogni.

Hollandia - Mexikó 2-1 (0-0)

Érett a mexikói meglepetés, a közép-amerikaiaknak még öt percig kellett volna kibírnuk, ám a nagyobb rutin kifogott rajtuk. A hollandok öt perc alatt megfordították az eredményt és várhatják következő ellenfelüket a negyeddöntőben.

Costa Rica - Görögország 1-1 (0-0, 1-1, 1-1) - 11-esekkel: 5-3

A görögök saját magukat okolhatják a vereségért, hiszen kezükben volt

az a győzelem, vezetésük tudatában rendre dolgozták ki és nagyvonalúan hagyták ki a helyzeteiket. A közép-amerikai miniállam csupaszív játékosai azonban bíztak saját magukban, az utolsó pillanatokban kiegyenlítették. A tizenegyes-párbajban egyszer sem remegett meg a lábuk, méltán jutottak a legjobb nyolc közé!

Franciaország - Nigéria 2-0 (0-0)

Szép mérkőzés a nigériaiak sokat birtokolták a labdát, de a gólokat végül is a franciák rúgták!

Németország - Algéria 2-1 (0-0, 0-0, 1-0)

Szívósan küzdöttek az észak-afrikaiak, ki is húzták nulla-nullával a hosszabbítás második felidejéig, ekkor jött a németek második gólja Özil révén (az első Schuerle tette), ekkor még biztos német sikert jósoltak a szakértők, ám a végén örülhettek a németek, hogy az algériaiak szépítgölje után nem kaptak újabbat. Alkalom volt rá!

Argentína - Svájc 1-0 (0-0, 0-0, 1-0)

A világsztárokkal teletzdelt és agyondicsért argentin csapat óriási szerencsével, a 118. percben látott Di María góllal ütötte ki a remekül focizó, rengeteg helyzetet kidolgozó, (ám rendre ki-maradó!) svájci gárdát.

Belgium - Egyesült Államok 2-1 (0-0, 0-0, 2-0)

A VB-torna egyik legjobb meccsén győzte le Belgium az Egyesült Államokat. Ezúttal is a hosszabbítás második felidejében akadtak a legizgalmasabb jelenetek.

Végső búcsút vettek Grosics Gyulától

A budapesti Szent István-bazilikában hétfőn végső búcsút vettek Grosics Gyulától, az Aranycsapat legendás kapusától, aki június 13-án, nyolcvannyolc évesen hunyt el.

A fővárosi Szent István-bazilikában tartott búcsúztatáson egy szál virággal rótt a kegyeletét – többek között – Orbán Viktor miniszterelnök. A búcsúztatáson beszédet mondott Buzánszky Jenő, az Aranycsapat egyetlen, még élő tagja, a Magyar Labdarúgó-szövetség (MLSZ) képviselője Berzi Sándor alelnök, a Magyar Olimpiai Bizottság (MOB) nevében Borkai Zsolt elnök, valamint Balog Zoltán emberierforrás-miniszter. „A Földön egy csillaggal kevesebb, az égben eggyel több” – méltatta jó barátját Buzánszky Jenő, aki kiemelte, a hálótér egész életét a futballnak szentelte.

Borkai Zsolt többek között Grosics Gyula emberszeretét emelte ki, és azt, hogy „életre szóló élményeket kaptunk tőle”, a kapus példát mutatott a mai fiataloknak. A MOB vezetője egyúttal tolmácsolta Thomas Bach, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság elnöke neki címzett levelét, amelyben a német sportdiplomata minden idők egyik legnagyobb kapusának nevezte Grosicsot.

Kiss-Rigó László megyés püspök vezette a temetési szertartást, amely után székelyi családi körben, a Szent István-bazilika altemplomában helyezték végső nyugalomra Grosics Gyulát.

(Krónika)

A negyeddöntő párosításai:

- Július 4., péntek:
Franciaország - Németország - Rio de Janeiro 19.00 óra;
Brazília - Kolumbia - Fortaleza 23.00 óra.
- Július 5., szombat:
Argentína - Belgium - Brazíliaváros 19.00 óra
Hollandia - Costa Rica - Salvador 23.00 óra.

Elődöntők:

Július 8. - a július 4-i negyeddöntő győztesei - Belo Horizonte 23.00 óra
Július 9. - a július 5-i negyeddöntő győztesei - Sao Paulo 23.00 óra.
Július 12. - a 3. helyért - az elődöntő vesztesei - Brazíliaváros 23.00 óra
Július 13. - DÖNTŐ - az elődöntő győztesei - Rio de Janeiro 22.00 óra. (simsán)

Házkutatás a Román Kerékpáros Szövetségnél

Hivatali visszaélés, okirathamisítás és adócsalás gyanúja miatt a rendőrség hétfőn házkutatást tartott a Román Kerékpáros Szövetség (FRC) székhelyén.

A rendőrség beszámolója szerint a vizsgálatot az elnök és a főtitkár, illetve néhány cég ügyvezetője ellen kezdeményezték, akik a román sportolók versenyzetésére szánt összeget nem megfelelően használták fel.

Novák Károly Eduárd, az FRC elnöke megerősítette a házkutatás tényét, ugyanakkor tisztázta, hogy a régi vezetés ellen vizsgálódnak: „Mi értesítettük a rendőrséget a szabálytalanságokról: a hamis számlákról, a kifizetések elmaradásáról, illetve a szövetség számláiról eltűnt több ezer euróról. A régi vezetést vizsgálják.”

Novákot 2013 márciusában választották a szövetség élére, amikor Ion Badeával szemben 14-13-ra nyert a szavazáson, azóta azonban a régi vezetés többször is megtámadta az eredményt. (Krónika)

Az oldalt összeállította:
SIMORI SÁNDOR

